

KHAS CESD

Enerji Haber Bülteni

Sayı 20
Temmuz-Ağustos 2021

GSCESD 2021 Konferansı bildiri çağrısı

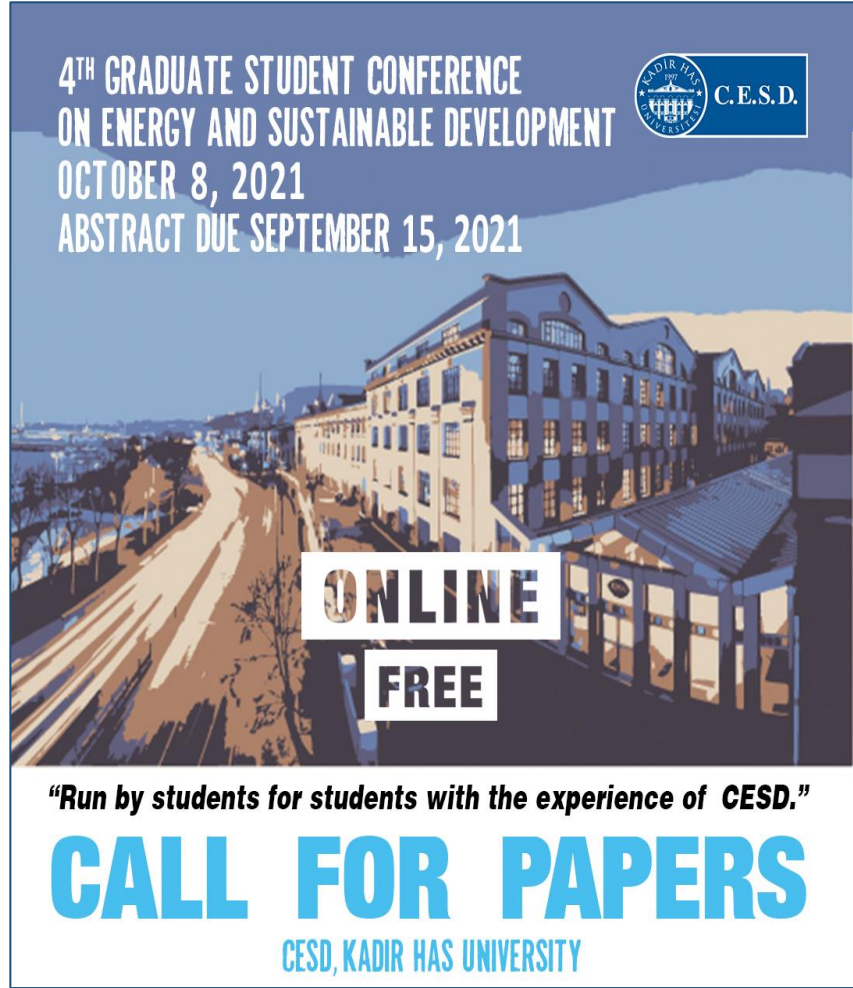
CESD koordinasyonunda yürütülen Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı'nın öğrencileri tarafından "Graduate Student Conference on Energy and Sustainable Development (GSCESD)" başlıklı enerji konferansının dördüncüsü 8 Ekim 2021'de online olarak düzenlenecek. Konferans, lisansüstü öğrencilerin bilimsel bildiri sunma deneyimi kazanmalarını sağlamayı amaçlıyor. Konferansta sunmaları için üniversitelerin enerji konularında araştırma yapan lisansüstü öğrencilerinden özet bildiri göndermeleri bekleniyor. İngilizce gerçekleştirilecek konferansa katılım ücretsiz olup, bildiri özetleri 15 Eylül'e kadar kabul edilecek. Başvuru için detaylı bilgiye gscesd.khas.edu.tr adresinden erişilebilir.

ESD Programı'nda tez savunmalar

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma (ESD) Yüksek Lisans Programı'nda iki öğrenci daha mezun oldu. 28 Temmuz günü yapılan tez jürisinde Begüm Ünlü ile Pakistan uyruklu Mohsina Majeed başarılı bulundu. "Potential and Status of Renewable Energy Development in Energy Import-Dependent Countries, Turkey and Pakistan" başlıklı tezinden Türkiye ve Pakistan'daki yenilenebilir enerji gelişimini inceleyen Mohsina Majeed, çalışmasında yenilenebilir enerji konusunda iki ülke arasındaki muhtemel işbirliği imkanlarını değerlendirdi. Begüm Ünlü ise, "Decarbonization potentials in the Turkish Energy Intensive Industries" başlıklı tezinde, Türkiye'deki enerji yoğun sanayideki karbondioksit salım azaltma potansiyelini inceledi. ESD Programı'nda halen 12 öğrenci ders ve tez çalışmalarını sürdürüyor.

ESD'ye yabancı öğrenci başvuruları artıyor

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı'nda öğrenim görmek için Nisan ayında başlayan başvurularda 25 farklı ülkeden toplam 76 yabancı uyruklu

4TH GRADUATE STUDENT CONFERENCE
ON ENERGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OCTOBER 8, 2021
ABSTRACT DUE SEPTEMBER 15, 2021

ONLINE
FREE

"Run by students for students with the experience of CESD."

CALL FOR PAPERS
CESD, KADIR HAS UNIVERSITY

öğrenci müracaat etti. İlk üç sırada 24 başvuru ile Pakistan, 15 ile Nijerya, 8 ile Sudan geliyor. Ayrıca, Ghana'dan 3 öğrenci, Suriye, Ürdün, Mısır, Afganistan, Etiyopya ve Uganda'dan 2'şer öğrenci, Sierra Leone, Suudi Arabistan, Somali, Libya, Cezayir, Irak, Djibuti, Yemen, Özbekistan, Honduras, Lübnan, Azerbaycan, Filistin ve Zimbabve'den ise 1'er öğrenci başvuruda bulundu.

CESD stajyerleriyle Yeşil Mütabakat çalışması

Merkezimizde 2020-2021 yaz döneminde staj yapan öğrencilerle "Avrupa Yeşil Mütabakatı (AYM) ve Türkiye'ye Etkileri" konulu çalışma başlatıldı. Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger'in yönettiği çalışma,

ODTÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunu Nazım Çınar Duvarıyapar, Koç Üniversitesi Sosyoloji ve Ekonomi Bölümleri çap öğrencisi Kemal Burç Avcı, İTÜ Çevre Mühendisliği Bölümü 3. sınıf öğrencisi Sena Hacısaoğlu ve 4. sınıf öğrencisi Zelal Okçuoğlu ile Özyeğin Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü 3. sınıf öğrencisi Defne Seymen'den oluşan beş kişilik bir ekiple yürütülüyor.

Dört bölüm halinde ele alınan çalışmanın birinci bölümünde AYM'nin tarihçesi ve gelişimi, ikincisinde AYM'nin ana hatları ve özellikleri, üçüncüsünde AYM'nin Türkiye'ye olası etkileri, dördüncüsünde ise Türkiye'nin AYM'ye uyum için yapması gerekenler değerlendiriliyor. Çalışmanın sonuçlarının uluslararası bir makaleye dönüştürülmesi planlanıyor.

KHAS CESD

Enerji Haber Bülteni

Sayı 20
Temmuz-Ağustos 2021

Adana OSB'yle işbirliği

Üniversite-Sanayi işbirliği çerçevesinde önemli bir adım atılarak, Merkezimiz ile Adana Sakıp Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (AOSB) arasında işbirliği imkanları geliştirildi. Sürdürülebilirliği merkezine alan bir sanayi bölgesi olma yolunda hızla ilerleyen AOSB'nin enerji tüketimi, su tüketimi ve atık su yönetimi, karbondioksit emisyonu gibi verilerin sistematik bir şekilde izlenebilmesi için bir veri tabanının oluşturulması, oluşturulan veri tabanı ile AOSB'nin sürdürülebilirlik verilerinin tarihsel gelişiminin analiz edilmesi ve gelecek tahminlerinde bulunulması, AOSB bünyesinde faaliyet gösteren firmaların dış ticaret hacminin ve maliyet yapılarının Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) sürecinden nasıl etkileneceği ile ilgili tahmin ve modelleme çalışmalarının yapılması, AOSB bünyesinde faaliyet gösteren firmaların AYM başta olmak üzere tüm sürdürülebilirlik süreçlerine uyum çalışmalarında Ar-Ge faaliyetlerinin ve yenilikçi süreçlerin hayata geçirilmesi için firmalarla ortak projeler yürütülmesi amacıyla CESD Müdürü Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger danışman olarak görevlendirildi. ESD öğrencisi Sadık Erkan Tan ile birlikte bölgeyi ziyaret ederek firmalarla görüşmeler yapan Prof. Dr. Ediger, 13-14 Temmuz tarihlerinde AOSB tarafından düzenlenen "Yeşil Mutabakat ve Sürdürülebilirlik Çalıştayı"na da katılarak "Yeşil Mutabakat Nedir ve Mutabakat ile ne Hedeflenmektedir?" başlıklı bir konferans sundu. Çok sayıda firma temsilcisinin katıldığı çalıştay ilgiyle izlendi.

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger'in Platin dergisi röportajı

Yenilenebilir enerji kaynaklarına olan talebin giderek artmasıyla, fosil yakıtların, özellikle de petrolün yeni enerji sistemindeki yeri de merak konusu oluyor. "Bu dönüşümden en fazla etkilenecek ülke ve şirketler; petrolüreten şirketler ile petrol ihraç eden ülkeler olacak" diyen Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, içinde bulunduğumuz yenilenebilir enerjiyle geçiş sürecini ve öngörülerini Platin dergisine anlattı. Röportajın tamamına platinonline.com adresinden erişebilirsiniz.

KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ
CESD HABER BÜLTENİ

Sayı 20, Temmuz-Ağustos 2021

Merkez Müdürü

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Yönetim Kurulu

Doç. Dr. Gökhan Kırkil, Müdür Yardımcısı
Prof. Dr. Meltem Şengün Ucal
Prof. Dr. Ahmet Yücekaya
Doç. Dr. Eser Selen

Yayın Kurulu

Begüm Ünlü
Hazal Mengi Dinçer
Mesut Can Yılmaz
Özlem Dilara Gültaş
Sadık Erkan Tan
Salihe Kaya

Kadir Has Üniversitesi
Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma
Araştırma ve Uygulama Merkezi (CESD)
Cibali Kampüsü
Kadir Has Caddesi,
34083 Cibali, İstanbul
<http://www.khas.edu.tr/>
Tel: +90 (212) 533 6532/4944

GSCESD 2021 Konferansı Bildiri Çağrısı	1
ESD Programı'nda tez savunmaları	1
ESD'ye yabancı öğrenci başvuruları artıyor	1
CESD stajyerlerine Yeşil Mütabakat Çalışması	1
Adana OSB'yle işbirliği	2
Prof. Dr. Volkan Ediger'in Platin Dergisi Raporu	2
Türkiye'deki elektrik üretim santrali sayısı 10 bini aştı	4
Yeşil Mütabakat Eylem Planı Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlandı	4
TSKB "Türkiye'de Elektrikli Araçlar ve Depolama Teknolojileri" bilgi notu yayınladı	4
Kalyon Enerji yılda 1 milyon panel üretti	4
Dünyada ve Avrupa özelinde net sıfır emisyon geleceği ve Türkiye'ye etkileri	4
Yeşil Gelecek Endeksi yayınlandı	4
Güneş ABD elektrik üretiminin yüzde 35'ini karşılayabilir	5
AB'de güneş enerjisi üretimi rekor seviyeye ulaştı	5
Çin fosil yakıt tüketimini tekrar arttırdı	5
Pandemi sonrasında enerji sektörüne bağlı salım miktarında artış var	5
Karbon vergisinin Çin'deki ilk yansımaları	5
IKEA'dan İsveç'teki evler için uygun fiyatlı güneş paneli satışı	5
Enterprise Türkiye'ye yeni elektrikli araçlar alındı	5
İngiltere'de satılan her 100 aracın 17'si elektrikli veya hibrit	5
Stanford Üniversitesi yüzde 100 yenilenebilir enerjiye geçiyor	5
Shell Nijerya'da 111 milyon dolar tazminat ödeyecek	5
ABD'de havacılık sektöründe sürdürülebilirlik için teşvikler	6
Fransa'da hükümet hava kirliliğinin bedelini para cezasıyla ödeyecek	6
Akdeniz'de ve Türkiye'de süren orman yangınları	6
Referanslar	7

CESD

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Araştırma ve Uygulama Merkezi

Enerjinin farklı alanlarında ihtisaslaşmış uzmanların çalışma yaptığı CESD'nin amacı, çeşitli enerji konularında Türkiye ve çevresiyle ilgili olarak yerel, bölgesel ve küresel çapta disiplinler arası eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütmek ve bu faaliyetler sonunda ortaya çıkan bilgi, yorum ve analizleri ulusal ve uluslararası kamuoyu ile paylaşarak toplumun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Merkez sayesinde, Kadir Has Üniversitesi'nde enerji konularında yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenerek uluslararası standartlardaki çalışmalar geliştirilmekte ve yeni uygulamalarla enerji alanındaki eğitim ve araştırmanın kapsam ve niteliği genişletilerek etkinliği artırılmaktadır. Bu amaçla merkezle koordineli bir biçimde Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma YL programı yürütülmektedir.

Enerji Haberleri

Türkiye'deki elektrik üretim santrali sayısı 10 bini aştı¹

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından yayınlanan verilere göre Temmuz ayı sonu itibarıyla Türkiye'de 10 bin 30 adet elektrik üretim santrali bulunuyor. Verilere göre bu santrallerin 62 adedi Elektrik Üretim A.Ş.'ye (EÜAŞ), bin 637 adedi de serbest üretim şirketlerine ait. Lisanssız elektrik üretim santral sayısı ise 8 bin 236 adede ulaşmış durumda. Toplam santral sayısında güneş santralleri yüzde 80 paya sahip.

TEİAŞ verilerine göre, Türkiye'nin elektrik kurulu gücü kapasitesi ise Temmuz ayında 101,30 MW, 2021'in ilk yedi aylık döneminde ise 2.373,10 MW artış göstererek, toplamda 98.263,70 MW'a ulaştı. 2021'deki artışta en büyük pay 1.096,90 MW'lık kapasite ile rüzgar enerjisi santralleri olurken, ikinci sırada ise 656,70 MW ile güneş santralleri geldi. 2021'de Türkiye'nin fosil yakıtlara dayalı kurulu gücü ise 184 MW'lık net azalış gösterdi.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlandı²

Türkiye'nin yeşil dönüşüm ve iklim değişikliğiyle mücadele politikalarına destek sunması amacıyla Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Yeşil Mutabakat Eylem Planı Resmi Gazete'de 15 Temmuz'da yayınlandı. Bakanlık tarafından yapılan açıklamada Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nın amacı: "uluslararası ticaret ve ekonomide meydana gelen değişim ve dönüşüm karşısında ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir ve kaynak-etkin bir ekonomiye geçişini desteklemek" şeklinde açıklandı. Eylem Planı'nda 9 ana başlık, 32 hedef ve 81 eylem bulunuyor.

TSKB "Türkiye'de Elektrikli Araçlar ve Depolama Teknolojileri" bilgi notunu yayınladı³

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB) Enerji Çalışma Grubu tarafından Temmuz ayında yayınlanan bilgi notu, elektrikli araçlar konusuna değindi. Söz konusu bilgi

notunda; dünyada elektrikli araçların gelişimi, Türkiye'de elektrikli ve hibrit araç sektörünün güncel durumu, yenilikçi teknolojiler, mevzuat ve vergilendirme konularını kapsıyor. Elektrikli araç talebini etkileyen unsurların başında araç satış fiyatlarının geldiği belirtilen dokümanda, artan enerji talebinin yenilenebilir enerji ve depolama yatırımlarını hızlandırdığı belirtildi.

Kalyon Enerji yılda 1 milyon panel üretti⁴

2020 yılı Ağustos ayında faaliyet göstermeye başlayan Kalyon Güneş Teknolojileri fabrikası birinci yılın sonunda 1 milyon güneş paneli ürettiğini açıkladı. Fabrika, 1. Fazı tamamlanarak 370 MW kurulu güce ulaşan Türkiye'nin en büyük güneş enerjisi santrali konumundaki Kalyon Karapınar Güneş Enerjisi Santrali için panel üretimi yapıyor. Şirketin yaptığı açıklamaya göre Karapınar Santrali'nin tamamlanmasıyla üretim kapasitesinin Avrupa'da birinci, dünyada ise beşinci sırada yer alacağı belirtildi.

Dünyada ve Avrupa özelinde net sıfır emisyon geleceği ve Türkiye'ye etkileri⁵

Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) tarafından 9 Temmuz'da Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Fatih Birol'un da katılım sağladığı "Dünyada ve Avrupa Özelinde Net Sıfır Emisyon Geleceği ve Türkiye'ye Etkileri" adlı webinar düzenlendi. Birol değerlendirmelerinde iklim krizi ve çevre konusunda toplumsal farkındalığın artışına değinerek, bilimsel olarak kanıtlanan iklim krizi ile mücadelede karbon emisyonunun azaltılması için enerji sektöründe değişimin zorunlu olduğuna dikkat çekti. Birol konunun önemini şu şekilde aktardı: "Böyle olunca çözüm de enerji sektöründen olacak. Enerji sektöründe 2020-2050 yılları arasında karbon emisyonunu indirmeden bilim insanlarının öngördüğü net sıfır seviyesine gelinmesi mümkün değil. Dünyadaki en önde gelen ekonomilerin hepsi, Avrupa Birliği ülkeleri, ABD, Kanada, Brezilya, İngiltere, Japonya, Kore, gibi ülkeler 2050 yılında net sıfır yapacaklarını taahhüt ettiler. Dünya enerji sektörünün dönüşümü mümkün mü? Oraya gidilecek,

patika son derece dar ama imkânsız değil. Bunun için ekonomikliği kanıtlanmış mevcut enerji teknolojilerinden en fazlayı üretmek ve yeni teknolojilere hız kazandırmak gerek. Bunun için yatırım gerekiyor." Konuşmasına, "Bu küresel soruna çözüm bulma konusunda herkesin sorumlulukları olduğunu unutmadan hareket etmesi lazım. Hiçbir ülke temiz enerji konusundaki dönüşümün etkilerinden muaf değil. Her ülke bundan etkilenecek." diye devam eden Birol, "dünya gerçeklerini reddetmeyen ülkelerin gerekli dönüşüm için ekonomik koşullar, enerji ihtiyacı ve arz güvenliği konularını hesaba katarak her bir ülkenin kendi programını yapması" gerektiğini dile getirdi.

Yeşil Gelecek Endeksi yayınlandı⁶

Massachusetts Teknoloji Enstitüsü, 76 farklı ülkenin düşük karbonlu gelecek inşa etmek için hazırlanan programlarını ve taahhütlerini inceleyerek 2021 Yeşil Gelecek Endeksi'ni oluşturdu. Bu çalışmada, ülkeleri sıralamak için ülkelerin karbon salım değerleri, enerji dönüşümleri, yeşil toplum olma oranları, temiz yenilikler ve iklim politikaları gibi faktörler kullanıldı. Yeşil Gelecek Endeksi ülkeleri program ve taahhütlerine göre dört ana grupta değerlendirdi. Buna göre, düşük karbonlu gelecek oluşturmak için en büyük ilerlemeyi ve kararlılığı gösteren ilk 20 ülkeyi Yeşil Liderler (Green Leaders); yeşil bir gelecek inşa etme yolunda ilerleme gösteren veya taahhüt eden 20 ülkeyi Orta Yeşiller (Greening Middle); yeşil bir gelecek inşa etme yolunda yavaş ve düzensiz ilerleyen veya taahhüdünde bulunan 20 ülkeyi İklimde Yavaş Hareket Edenler (Climate Laggard) ve modern, temiz ve yenilikçi bir ekonomi geliştirmeye yönelik ilerleme ve bağlılık eksikliği nedeniyle yeşil gelecekte geride kalacak 16 ülkeyi ise İklimden Uzak Duranlar (Climate Abstainers) olarak derecelendirdi.

Bu değerlendirmeler doğrultusunda yeşil gelecek için ilk beşte yer alan ülkeler İzlanda, Danimarka, Norveç, Fransa ve İrlanda olarak sıralanırken; en kötü olan ülkeler Katar, Paraguay, İran, Rusya, Cezayir olarak belirlendi. Türkiye ise, yeşil gelecek inşası konusunda 68. sırada yer alarak İklimden Uzak Duranlar (Climate Abstainers) grubunda yer aldı.

Enerji Haberleri

Güneş, ABD elektrik üretiminin yüzde 40'ını karşılayabilir⁷

ABD Enerji Bakanlığı tarafından yayınlanan bildiriye göre, gerekli hazırlıklar yapıldığı takdirde, 2035 yılına kadar güneş enerjisi ABD elektriğinin yüzde 40'ından fazlasını sağlayabilir. Raporun önerileri ABD Başkanı Biden'ın fosil yakıtlardan uzaklaşma politikalarıyla da uyuyor. Raporda, ABD'nin 2035 yılında fosil yakıtlardan uzaklaşma ihtimalinin arttığını belirtiliyor.

AB'de güneş enerjisi üretimi rekor seviyeye ulaştı⁸

Düşünce kuruluşu Ember tarafından yayınlanan rapora göre, Avrupa Birliği'nde (AB) Haziran ve Temmuz aylarında güneş enerjisi arzı, toplam elektrik arzının yüzde 10'unu oluşturdu. Toplam 27 üye ülkenin verilerinin sunulduğu rapora göre AB, bu zaman diliminde güneş panellerinden yaklaşık 39 terawatt saat (TWh) elektrik üretti. Bölgedeki güneş enerjisinden elektrik üretimindeki en büyük paya sahip ülke ise 13,4 TWh ile Almanya oldu.

Çin fosil yakıt tüketimini tekrar arttırdı⁹

Çin Ulusal İstatistik İdaresi verilerine göre, Çin'de 2021'in ilk yarısında 3,87 trilyon kW/h elektrik üretimi gerçekleşti. Bunun yüzde 73'ü termik santrallerden karşılanırken yüzde 12'si hidroelektrik, yüzde 5'i nükleer, yüzde 7'si rüzgâr, yüzde 2'si de güneşten sağlandı. Verilere göre ülkedeki termik santrallerin elektrik üretimi geçen yıla göre yüzde 15, 2019 yılına göre yüzde 7 oranında arttı.

Pandemi sonrasında enerji sektörüne bağlı salım miktarında artış var¹⁰

Ember tarafından 25 Ağustos'ta yayınlanan raporda 2021'in ilk yarısında enerji sektörüne bağlı salım miktarının salgın öncesi döneme göre artış gösterdiği ortaya konuldu. Analizde hiçbir ülkenin yeşil toparlanma hedefini henüz gerçekleştirmediği, elektrik talebinin arttığı, CO₂ salımının azaltılması

hedeflerine de ulaşamadığı belirtiliyor. Yükselen elektrik talebini karşılamak üzere kömürden elektrik üretiminin artırılmasının çoğu ülkede enerji sektörüne bağlı CO₂ salımlarının artmasına neden olurken, salımların artmadığı ülkelerdeyse elektrik talebinin baskılandığı gözlemleniyor.

Karbon vergisinin Çin'deki ilk yansımaları¹¹

Çin'de ilk etapta elektrik üretim sektöründeki şirketlerini kapsayan, ülke çapında ilk karbon fiyatlandırmasını içeren, ulusal salım ticaret sistemi 16 Temmuz itibarıyla başladı. İlk uyum döngüsünde ülke genelinde yıllık toplam 4 milyar tonun üzerinde CO₂ salımından sorumlu olan 2 bin 162 enerji şirketini kapsayan sistemin ilk iki haftasında, yaklaşık 300 milyon yuan değerinde ticaret yapıldı. Çin'in salım ticaret sisteminde karbon fiyatı 5 Ağustos itibarıyla 53-59 yuan/ton arasında değişti.

IKEA'dan İsveç'teki evler için uygun fiyatlı güneş paneli satışı¹²

İsveçli perakende mobilya satış zinciri IKEA, Eylül'de evlere güneş panelleri ve rüzgâr türbini gibi yenilenebilir enerji üretim araçlarını uygun fiyata satmaya başlayacağını duyurdu. Dünya çapında birçok IKEA mağazasının sahibi olan Hollanda merkezli Ingka Group, bu hizmetle ev sahiplerinin aylık sabit ücret ödeyerek ürünlere sahip olabileceklerini ve telefon uygulaması üzerinden kullanımlarını takip edebileceklerini belirtti.

Enterprise Türkiye'ye yeni elektrikli araç aldı¹³

Araç kiralama şirketi olan Enterprise Türkiye, İngiltere'den 50 tane tam elektrikli ZS EV model araç aldı. Daha önce 75 tane BMW iX3 satın aldığı duyuran şirketin elektrikli araç sayısı 125'e yükselmiş oldu.

İngiltere'de satılan her 100 aracın 17'si elektrikli veya hibrit¹⁴

İngiltere'de elektrikli ve hibrit araçlarının payı Haziran ayında yüzde 17'yi geçti.

Motor Üreticileri ve Satıcıları Derneği'nin (SMMT) en son verilerine göre, İngiltere'de elektrikli otomobiller Haziran ayında pazar payını artırmaya devam etti. Rapor, bataryalı elektrikli araçların ve plug-in hibrit araçların İngiltere sokaklarına çıkan yeni otomobillerin 31 bin 981 otomobil ile yüzde 17,2'sini oluşturduğunu gösteriyor.

Stanford Üniversitesi yüzde 100 yenilenebilir enerjiye geçiyor¹⁵

Stanford Üniversitesi, 2022 yazı itibarıyla, kullandığı enerjinin tamamını güneş panelleriyle üretecek. Üniversite, hâlihazırda kullandığı enerjinin yüzde 65'ini güneş enerjisiyle sağlamakta. Çıkan yangınlarla güneş panellerinin önemli bir bölümünü kaybeden Stanford Üniversitesi bu olumsuz duruma rağmen 2022 yılı itibarıyla tamamen yenilenebilir enerjiye geçiş yapacak. 2015 yılından beri güneş enerjisiyle elektrik üretme çalışmaları yürütmekte olan Üniversite, bu alana ilk adım attığında çatılara kurulan paneller aracılığıyla 5 MW'lık elektrik üretirken, 2016'da kurulan "Stanford Solar Generating Station" adlı güneş enerjisiyle elektrik üretme istasyonları sayesinde üretim gücünü 67 MW'a çıkararak kendi enerji ihtiyacının yüzde 65'ini karşılayabilir duruma geldi. Halihazırda büyük oranda güneş kaynaklı enerji tüketimi yapan Stanford'un tüm elektrik ihtiyacını güneşten karşılayabilecek duruma gelmesinin 2022'nin yaz aylarını bulacağı söyleniyor. Yenilenebilir enerjiye geçişin de katkısıyla 2024'te Üniversite'nin karbon ayak izini yüzde 80 oranında azaltması planlanıyor.

Shell Nijerya'da 111 milyon dolar tazminat ödeyecek¹⁶

Shell, Nijerya'da 1991'den beri devam eden petrol sızıntısı davasında yerel halka 111 milyon dolar tutarında tazminat ödemeyi kabul etti. Shell'in Nijerya'daki petrol sızıntı davasında Niger Delta'nın Ogoni halkına 45,7 milyar naira tazminat ödemesine karar verildi ve bu paranın 21 gün içinde ödenmesi gerektiği belirtildi. 2008 ve 2009 yılında Shell'in neden olduğu iki petrol sızıntısı için Şirket 84 milyon dolar tazminat ödemeyi kabul etmiş ve kirlenen Bogo Nehri'ni temizleyeceğini bildirmişti.

Enerji Haberleri

ABD’de havacılık sektöründe sürdürülebilirlik için teşvikler¹⁷

ABD Başkanı Joe Biden ve ekibi iklim krizine yönelik mücadele konusunda yeni adımlar atmaya devam ediyor. İklim kriziyle mücadele konusundaki 2050 hedeflerine yeni bir tanesinin daha eklenmesi tartışılıyor. Reuters’in yaptığı görüşmelere göre Biden yönetimi, daha fazla elektrikli araç kullanımına yönelik çabalarını daha ileri bir boyuta taşıyarak fosil yakıt kullanımını havacılık endüstrisinde sürdürülebilir ve çevreci yakıtlar ile değiştirmeye yönelik çözümler arıyor. Havacılığın elektrikli hale gelmesinin yakın gelecekte zor olmasından dolayı sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF) üretimini desteklemeye yönelik teşvikler planlanıyor. Ancak, SAF üretiminin maliyeti günümüzde kullanılan yakıtlara kıyasla 2 ila 5 kat arasında daha pahalı olması bu tür yakıtların kullanımının yaygınlaşmasını zorlaştırıyor.

Fransa’da hükümet hava kirliliğinin bedelini para cezasıyla ödeyecek¹⁸

Fransa’da Danıştay’ın en yüksek idari mahkemesi olan Devlet Konseyi, hükümeti hava kirliliğini önleyemediği için 10 milyon euro cezaya çarptırdı. Dünyanın Dostları Derneği’nin (L’association Les Amis de la Terre) 2017’de açtığı davada Fransız hükümetinin hava kirliliğini önlemesi gerektiğini savunulmuş ve Devlet Konseyi Temmuz 2020’de sekiz farklı bölgenin hava kirliliği seviyesinin çok yüksek olmasından dolayı hükümet aleyhine karar verip bir yıllık süre tanıdı. Fakat, 2021’in ilk yarısında hükümet hava kirliliği seviyesini azaltmadığı için Konsey 10 milyon euro maddi ceza kararı verdi ve 2022’nin ilk yarısında yapacağı incelemede hala yeterli bir gelişme olmazsa tekrardan benzer bir ceza uygulanacağını kaydetti. Hükümetin ödeyeceği ceza çevreci kurum ve kuruluşlara ödenecek.

Akdeniz’de ve Türkiye’de süren orman yangınları¹⁹

Akdeniz ve Orta Avrupa’nın bazı bölgeleri bu yıl yoğun sıcak hava dalgasıyla karşı karşıya kaldı. Orman yangınları Türkiye ve Yunanistan’da ciddi hasara neden oldu. Kuzey Yarımküre’de artan sıcaklıklarla birlikte orman yangınları riski de artıyor. İklim değişikliğinin doğrudan alevlerin ormanlara yayılmasına neden olduğuna dair kanıt bulmak zor olsa da, aşırı hava olayları ve kuraklığın yangınları daha uzun ve daha yoğun hale getirdiği biliniyor. Ağustos’ta yayınlanan IPCC raporunda belirtildiği gibi, insan faaliyetinin küresel ısınmaya neden olduğu artık bilinen bir gerçek. Geçtiğimiz Temmuz ayı, Avrupa’da şimdiye kadar kaydedilen en sıcak ikinci ve küresel olarak üçüncü en sıcak ay oldu. Yunanistan ve Türkiye, son 30 yılın en kötüsü olabilecek sıcak hava dalgasının ortasında kaldı. 5 Ağustos’a kadar, Avrupa’da son 12 yılın ortalamasından %55 daha fazla alan yandı.

Referanslar

1. "Türkiye'deki santral sayısı 10 bini aştı", Yeşil Ekonomi, 19 Ağustos 2021
<https://yesilekonomi.com/turkiyedeki-santral-sayisi-10-bini-asti/>
2. "Yeşil Mutabakat Eylem Planı Yayımlandı", Ticaret Bakanlığı, 16 Temmuz 2021
<https://ticaret.gov.tr/haberler/yesil-mutabakat-eylem-planı-yayımlandı>
3. "TSKB Enerji Çalışma Grubu, "Türkiye'de Elektrikli Araçlar ve Depolama Teknolojileri" Hakkında Yeni Bilgilendirme Notunu Yayımladı", TSKB, 26 Temmuz 2021
<https://www.tskb.com.tr/web/101-4811-1-1/tskb-site-tr-tr-hakimizda/tskben-haberler/tskb-enerji-calisma-grubu-turkiyede-elektrikli-araclar-ve-depolama-teknolojileri-hakinda-yeni-bilgilendirme-notunu-yayımladı>
4. "Kalyon 1 milyon güneş paneli üretti", Enerji Günlüğü, 23 Ağustos 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/kalyon-1-milyon-gunes-paneli-uretti-44230h.htm>
5. "Dünyada ve Avrupa Özelinde Net Sıfır Emisyon Geleceği ve Türkiye'ye Etkileri" webinarı gerçekleşti", GazeteSU, 14 Temmuz 2021
<https://gazetesu.sabanciuniv.edu/dunyada-ve-avrupa-ozelinde-net-sifir-emisyon-gelecegi-ve-turkiyeye-etkileri-webinari-gerceklesti>
6. "Green Future Index", Technology Review, 2021
<https://www.technologyreview.com/2021/01/25/1016648/green-future-index/>
7. Nichola Groom, "Solar could be 40% of U.S. power by 2035 -Biden administration", Reuters, 17 Ağustos 2021
<https://www.reuters.com/business/energy/solar-could-be-40-us-power-by-2035-biden-administration-2021-08-17/>
8. "AB Güneş Enerjisi Üretimi Rekor Seviyeye Ulaştı", Dünya Enerji, 23 Ağustos 2021
<https://www.dunyaenerji.org.tr/ab-gunes-enerjisi-uretimi-rekor-seviyeye-ulasti/>
9. "Çin'in fosil yakıt tüketimi tekrar hız kazandı", Yeşil Ekonomi, 5 Ağustos 2021
<https://yesilekonomi.com/cinin-fosil-yakit-tuketimi-tekrar-hiz-kazandi/>
10. "Yeni Araştırma: Enerji Sektöründen Kaynaklanan Emisyonlar Artıyor", İklim Haber, 25 Ağustos 2021,
<https://www.iklimhaber.org/yeni-arastirma-enerji-sektorunden-kaynaklanan-emisyonlar-artiyor/amp>
11. "How can China's national carbon market contribute to reducing emissions?", Eceee News, 20 Aug 2021)
<https://www.eceee.org/all-news/news/news-2021/how-can-chinas-national-carbon-market-contribute-to-reducing-emissions/>
12. "IKEA İsveç'te uygun fiyatlı güneş paneli satmaya başlıyor", Enerji Günlüğü, 18 Ağustos 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/ikea-isvecte-uygun-fiyatli-gunes-paneli-satmaya-basliyor-44165h.htm>
13. "Enterprise Türkiye 50 yeni tam elektrikli araç satın aldı", Yeşil Ekonomi, 23 Ağustos 2021
<https://yesilekonomi.com/enterprise-turkiye-50-yeni-tam-elektrikli-arac-satin-aldi/>
14. "İngiltere'de satılan her 100 aracın 17'si elektrikli veya hibrit", Enerji Günlüğü, 12 Temmuz 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/ingilterede-satilan-her-100-aracin-17si-elektrikli-veya-hibrit-43687h.htm>
15. "Stanford commitment to sustainability", Stanford Daily, 18 Ağustos 2021
<https://www.stanforddaily.com/2021/08/18/stanfords-commitment-to-sustainability/>
16. "Shell to pay 110 million to end 30 year Nigeria oil spill case", Bloomberg Energy World, 11 Ağustos 2021
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-08-11/shell-to-pay-110-million-to-end-30-year-nigeria-oil-spill-case>
17. "EXCLUSIVE U.S. weighs 2050 target in bid to wean airlines off fossil fuels", Reuters, 10 Ağustos 2021
<https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/exclusive-us-weighs-2050-target-bid-wean-airlines-off-fossil-fuels-2021-08-10/>
18. "Pollution de l'air : le Conseil d'État condamne l'État à payer 10 millions d'euros", Conseil D'etat, 11 Temmuz 2021
<https://www.conseil-etat.fr/actualites/actualites/pollution-de-l-air-le-conseil-d-etat-condamne-l-etat-a-payer-10-millions-d-euros>
19. "Turkey, Greece and Italy: Which countries are being affected by wildfires and why?", Euronews, 12 Ağustos 2021
<https://www.euronews.com/travel/2021/08/12/european-heatwave-which-countries-face-the-biggest-risk-from-wildfires>